

ÅRSRAPPORT 2012

Ordförande har ordet

Inom Svenska Teknik&Designföretagen (STD-företagen) förenas ca 700 arkitekt-, teknik- och industrikonsultföretag inom bygg- och industrisektorn. Med totalt ca 32 500 medarbetare representerar STD-företagen drygt två tredjedelar av branschens resurser.

Arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultbranschen utreder, projekterar och deltar i utvecklingen av fasta investeringar och produkter för ca 360 miljarder kronor i år. Sektorn påverkar därmed utvecklingen av omkring 10 % av BNP, som under 2012 blev ca 3 555 miljarder kronor. Medlemsföretagens kompetens och resurser är med och skapar värden som varar. Och vi som branschorganisation har en viktig roll att fylla när det gäller att verka för att synliggöra branschens betydelse för samhällsutvecklingen.

STD-företagen möts av nya utmaningar både avseende rekrytering av nya medarbetare och nya upphandlings- och projektformer. Konkurrensen, inte minst den internationella, ökar och effektiviseringen av all produktion inom både industri och bygg är en avgörande faktor.

Konsultföretagen är en viktig part i samhällsbyggnadssektorn och i industrins fortsatta utveckling. Genom sin kunskap bidrar konsulterna till såväl forsknings-, utvecklings- som rationaliseringsarbetet. STD-företagen verkar för att öka ansträngningarna att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle.

Konjunkturutvecklingen för 2012 blev något svagare enligt Almegas konjunkturrapport. Marknaden för tjänsteföretag har också mattats av och bedömningen inför de närmaste två åren är en långsammare återhämtning. Försämrade utsikter för exportindustrin kan sannolikt innebära att industrins investeringar i tjänster kan komma att skjutas framåt i tiden.

Avslutningsvis vill jag rikta ett varmt tack till alla medarbetare på kansliet och alla representanter för medlemsföretagen, som med stort engagemang har bidragit till att Svenska Teknik&Designföretagen kan fortsätta att påverka branschens utveckling och ta sig an nya utmaningar.

Inger Lindberg Bruce

Scheiwiller Svensson Arkitektkontor

Ordförande i Svenska Teknik&Designföretagen

Foto: Anette Persson

Vision

STD-företagens medlemmar betraktas av politiker och beslutsfattare som viktiga när det gäller att skapa ett hållbart samhälle.

STD-företagens medlemmar uppfattas som strategiska affärspartners av sina kunder och övriga aktörer i branschen.

STD-företagens kansli ska av sina medlemsföretag ses som en aktiv part som driver aktuella frågor för branschen.

VD har ordet

2012 gick i de sociala mediernas tecken. På STD-företagens kansli har vi kommunikation som vårt främsta arbetsredskap och att kunna göra det via de sociala medierna har gett en rejäl skjuts åt vår förmåga att nå ut. Genom bloggen, där vi kan uttrycka tankar, åsikter och idéer. På Twitter, där vi i realtid kan kommentera viktiga händelser, inte minst i politiken. På LinkedIn, som knyter ihop oss med omvärlden. Och Facebook, vår loggbok för allehanda nyheter. Samtidigt har vi en hög frekvens på vårt nyhetsbrev. Ett nyhetsbrev som kopplar vidare till vår webbsida. Även den är uppdaterad under året och ska idag vara ett viktigt verktyg för alla som arbetar i vår bransch.

2011 års tema var hållbarhet och temagrupp Sustainability samlade sina tankar i en första skrift. Under 2012 har denna gått vidare – först till EFCA för att samla tankarna på europeisk nivå och sedan till FIDIC där den under 2013 kommer få sin internationella prägel. Det känns bra att vi från svensk sida har tagit initiativet och visar framfötterna på detta viktiga område. När FIDIC höll sin årliga konferens, i Sydkorea, var Stellan Fryxell från Tengbom där och redogjorde för tänket i rapporten.

Annars är Forskning & Innovation det område som fått mest uppmärksamhet under året som gått. Inför propositionen samlades samhällsbyggnadssektorn för att göra ett gemensamt inspel som gav bra utdelning vad gäller tilldelningen av pengar. Även industrisidan samlade ihop sig med Teknikföretagen, Almega och STD-företagen för att bland annat synliggöra de tekniska konsulternas roll i industriföretagens utveckling. Arkitekter, konsulter generellt bidrar mycket till sina kunders utveckling. Den insatsen ser man som naturlig i uppdraget men som konsultföretag glömmar man ibland att ta vara på och kapitalisera bättre på den. Att paketera och återanvända lösningar i flera uppdrag är det som skapar ett verkligt kunskapskapital i ett kunskapsföretag. Medarbetarnas kunskap och kreativa förmåga är värdefull men kan lätt "gå ut genom dörren".

Av de medarbetare som byter arbete rekryteras hälften av ett annat företag i branschen. Mycket av kompetensförsörjningen sker på detta sätt. Samtidigt upplever man stora rekryteringsproblem inom vissa segment. Under 2012 har vi genomfört många aktiviteter för att locka ungdomarna till våra spännande yrken.

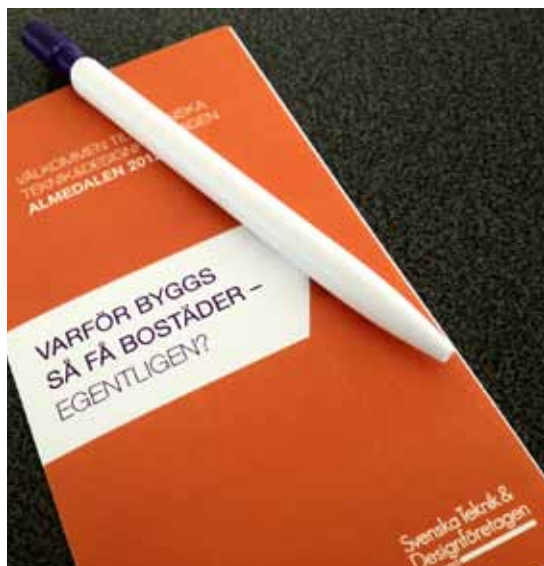
Vi har haft många dialoger med Trafikverket under året. STD-företagen är dialogpartner i Trafikverkets utvecklingsprocess för att bli en mer "renodlad beställare". De remitterar de flesta omdaningarna till temagrupp Anläggning innan det går ut i skarpt läge. Allt fler av de större beställarna tar kontakt med kansliet för att diskutera olika förändringar, framför allt vad gäller upphandlingsförfarandet.

2013 blir ett nytt spännande år i branschens historia. Medlemsföretagen börjar röra sig utanför Sveriges gränser. Många är de som redan sökt sig till Norge och under året kommer vi även se mer expansion österut. För att inte tala om övriga världen. På kansliet bevakar vi händelsernas utveckling – och rapporterar kontinuerligt. Håll dig uppdaterad – följ oss i de olika kanalerna!

Lena Wästfelt
vd Svenska Teknik&Designföretagen

Foto: Anette Persson

Paneldebatt från ett av frukostseminarierna.

Profileringen synliggör konsulterna på olika arenor

Syftet med profileringen är att synliggöra medlemsföretagens kompetens. I vår vision står att kunskapen som finns bland medlemmarna ska ses som ett viktigt bidrag till samhällets utveckling, när det gäller den fysiska miljön och att skapa ett hållbart samhälle. Genom den kunskap som byggs in i olika lösningar lägger vi en god grund för människor att bo, verka och röra sig.

En viktig del i profileringen är vår medverkan i olika media och arenor. Under året har vi väsentligt ökat vår närvaro i de sociala medierna vilket gör oss mer synliga. Vi har också agerat på ett antal arenor, Energiutblick, Almedalen och andra arrangörers branscharenor.

Energiutblick 2012

Energiutblick är Energimyndighetens årliga konferens. Svenska Teknik&Designföretagen var inbjudna att arrangera en session och dialog kring stadens framtida och smarta energilösningar. Det blev en öppen dialog kring möjligheterna med storskalig systemstruktur och utmaningen i att kombinera detta med lokal energiproduktion och småskaliga lösningar. Vilka hinder som finns samt hur engagemang och investeringsvilja upprätthålls.

För att konsulterna själva ska ta plats och bli mer synliga har vi arbetat med olika program för att stärka den ledande rollen.

Almedalsvecka med kunskap, innovation och hållbarhet i fokus

Almedalen är den arena där vi verkligen tar plats – och har välbesökta seminarier. Politiker, forskare och andra viktiga påverkare är gärna med och debatterar våra frågor. Konsultföretagens medarbetare medverkar som experter och bjuder på sin kunskap.

På ny plats i direkt anslutning till Almedalsparken genomförde vi fyra välbesökta frukostseminarier med fokus på kunskaps-samhället och viktiga frågor för branschens utveckling. Våra teman var: Behovet av ökade satsningar på hållbar infrastruktur, bostadsbristen och behovet av ökat bostadsbyggande. Tillsammans med Sveriges Byggindustrier genomfördes seminariet om ingenjörbristen och arbetsintegrerat lärande. Samt för att lyfta frågan om de kunskapsintensiva tjänsteföretagens nyckelroll, ett seminarium om Sveriges innovationskraft. Om vikten av att involvera och utnyttja kunskapen i teknik-konsultföretagen i skapandet av framtidens forsknings- och innovationssystem.

Kompetensutveckling

Under året har vi genomfört Uppdragsledarutbildning i Göteborg och Stockholm. Vi har också tagit fram ett program för Projekteringsledare. Programmen är omfattande och sträcker sig över en längre

period så att deltagaren verkligen bottenar, kan kliva fram och ta sin roll. Vi har även tagit fram ett workshopmaterial speciellt för installationskonsulter. Deras chefer går själva seminariet och får sedan ett eget material att använda på hemmaplan. Ett enkelt sätt att nå många.

Värdegrund

Under året har STD-företagens värdegrund diskuterats och slutligen funnits sin form. Under 2013 kommer den att lanseras vidare ut i landet. Etik och moral är frågor som står på både företagens och beställarnas agenda. Det är viktigt att känna till vad som förväntas av dem som är aktiva i branschen – och hur kunden vill bli bemött i olika situationer. Att vara professionell i sin roll handlar bland annat om att ha känsla för just detta.

Konsultaffären idag och imorgon

Under året har styrelsen haft ett eget utvecklingsprojekt, "Konsultaffären". I samband med detta har man träffat ett antal företrädare för andra branscher för att ta del av hur de tänker kring sin affär. Styrelsens ledamöter har också redogjort för erfarenheter från både den inhemska marknaden och den externa. Att ta betalt per timme, som är den dominerande modellen i Sverige, är inte självklart i andra länder. I England tar man betalt per dag, i Spanien per uppdrag. I många andra länder är risktagandet mycket större och lönsamheten inte alltid på bästa nivå. Utvecklingsprojektet kommer att sammanställas i en skrift och delas ut under våren 2013. I skriften kommer vi också att göra en koppling till hur forskning och innovation kommer in som en viktig grund för affärens fortsatta utveckling.

Det händer mycket på den svenska marknaden. Inte minst Trafikverket provar flera olika affärsmodeller. Och som den största upphandlaren i Sverige får deras beteende lätt en spridningseffekt. Just därför är vår dialog med dem av största betydelse. Generellt kan också sägas att många inköpare idag tittar på hur inköparna inom industrin betar sig. Därför har det varit viktigt att t ex bedriva lobbying kring betaltider. Under det kommande året följer vi konsultaffärens vidare öden. Det nya fokusområdet heter "Den framtida

konsultaffären", där vi ska bli ännu vassare på att rapportera förändringar – och dess konsekvenser – i god tid.

Betalningstider max 30 dagar

Sverige ska senast våren 2013 införliva EU-direktivet 2011/7/EU med syfte att korta betalningstider och motverka sena betalningar. Regeringen tillsatte en utredning i frågan som presenterade ett lagförslag under 2012. Svenska Teknik& Designföretagen delar inte utredningens uppfattning kring hur lagen bör utformas och har skickat remissvar till justitiedepartementet i frågan. Vår ståndpunkt är att max 30 dagars betalningstid ska gälla som huvudregel och att detta endast ska kunna avvika ifrån om synnerliga skäl föreligger och om detta gynnar borgenären. Riksdagsbeslutet som kom den 23 januari 2013 går på STD-företagens linje och gav regeringen i uppdrag att komma tillbaka med en skärpt skrivning till skydd för borgenären.

Agenda för Tjänsteinnovation

Ett arbete har bedrivits inom Almega med fokus på tjänsteinnovation och tjänsteforskning. Detta för att sätta ökat fokus på tjänster och tjänsteutveckling. En styrgrupp har formats med representanter från STD-företagen, ÅF och Semcon. Arbetet bedrivs i samverkan med Teknikföretagen

och Marknadstekniskt Centrum. Vår ansökan till Vinnova beviljades 500 kkr för att ta fram en agenda och ett förslag på hur en utökad behovsstyrd forskning kring tjänsteinnovation kan utvecklas och drivas. En ny ansökan lämnas in till Vinnova i april 2013 i ett försök att utveckla agendan till ett strategiskt innovationsområde med ett programkontor som ska driva samverkansprojekt och pilotverksamheter.

Future City – en tävling för skolungdomar.

Samhällsbyggarnas monter på Sacomässan.

Foto: Saga Hellberg

Fortsatt samverkan för kompetensförsörjning till vår sektor

Med målet att öka intresset för de utbildningar som fyller medlemsföretagens rekryteringsbehov har vi fortsatt att samverka med övriga organisationer inom sektorn. Vi arbetar också för att relevanta utbildningar ska ha rätt innehåll för de studenter som sedan ska arbeta inom konsultverksamheten i våra medlemsföretag. Några av de aktiviteter som genomfördes under 2012:

Future City – en tävling för skolungdomar

Tävlingen hade fyra regionfinaler och en riksfinal som genomfördes på Arkitekturmuseet i Stockholm, i samverkan med museet. Future City fick sedan vara kvar som tema för museets barnverksamhet under påsklovet. Ny tävling startade under hösten med två nyheter. Dels bytte vi plattform till Minecraft och dels kom Svensk Byggtjänst med i tävlingen med ett delmoment som heter Mina Kvarter. Mer info: www.futurecity.nu

KIA – kompetensförsörjning i anläggningsbranschen

Vi genomför projekt i samverkan med Trafikverket och Sveriges Byggindustrier i syfte att stärka anläggningsinriktad utbildning. KIA arbetar regionalt på fyra platser i

landet. Aktiviteterna är regionalt anpassade. En nationell styrgrupp stöttar arbetet och genomför varje år ett nationellt seminarium. Vi var i Luleå denna gång och besökte bland annat Facebooks nya serverhallar och fick en bra uppfattning om alla de stora anläggningsprojekt som äger rum i Norrland.

Nätverket Samhällsbyggarna – bli samhällsbyggare.se

Inom Nätverket Samhällsbyggarna producerar vi löpande kommunikation till ungdomar på högstadiet och gymnasiet. Vi informerar om sektorn och dess möjligheter till framtida arbete. Vi träffade studie- och yrkesvägledarna på deras årliga konferens samt hade ett sektorgemensamt möte med Yrkehögskolan. Vi gjorde om vår gemensamma webbsida till www.blisamhallsbyggare.se.

Studentmässor

På studentmässorna har STD-företagen fortsatt samverkan med övriga samhällsbyggarbranscher, i gemensam monter för att synliggöra sektorn. Sammanlagt fem mässor genomfördes. Mässmontern bemannades av studenter från högskolorna och yngre medarbetare från medlemsföretagen.

Studenttidningen Framtidsbygge

Tillsammans med Sveriges Byggindustrier skickade vi som vanligt ut vår gemensamma studenttidning, Framtidsbygge, inför valet till högskolan. Målgruppen är teknik- och naturvetenskapselever, arbetsförmedlingar samt studie- och yrkesvägledare. Ny tidning producerades under året för de olika skolvalen. Tidningen finns att beställa på www.byggare.com.

Kreativa studenter synliggör stålets möjligheter. Det vinnande bidraget Gruvan byggt på Nordbygg 2012.

Skiss till det vinnande förslaget samt några av hedersomnådnaderna.

Tävlingen för arkitekturstudenter – Nya ögon på stål

Det vinnande bidraget i studenttävlingen byggdes och prisades på Nordbygg i mars 2012.

Högskoleingenjörsutbildningarna i Sverige

STD-företagen och Sveriges Byggindustrier träffade lärare och programansvariga på dessa utbildningar i samband med lobbyarbetet för "Arbetsintegrerat lärande i alla högskoleutbildningar".

STD-företagen träffade studenterna på KTH och LTH Arkitektur

För andra gången ordnade studenterna en arbetsmarknadsdag och STD-företagen deltog tillsammans med ett antal medlemsföretag för att träffa morgondagens medarbetare.

TransferTeknik

STD-företagen var fortsatt sponsor till TransferTeknik, ett webbaserat nätverk där lärare kan boka yrkesverksamma från näringslivet till föreläsningar i skolan. Anmäl ditt företag, det är ett bra sätt att synliggöra arkitekten, ingenjören och konsulten och deras arbete för ungdomarna i gymnasiet.

Uppdragsledarutbildning

En omgång av STD-företagens Uppdragsledarutbildning genomfördes under vårterminen i Stockholm med 27 deltagare och en omgång i Göteborg under hösten med 38 deltagare. Utbildningen består av nio halvdagar varav den sista är kursavslut med test. Ämnen som ingår är teambuilding, bygglagstiftning, AB04/ABT06, ABK 09, kvalitets- och miljöledningssystem, beställarens syn på konsultrollen samt att göra affärer i konsultföretag.

Utvecklingsprogram för projekteringsledare

I dialog mellan temagrupperna arkitekt, projektledning och installation har STD-företagen tagit fram ett utvecklingsprogram för professionell projekteringsledning. En pilotomgång genomfördes i början av året med lyckat resultat. Totalt medverkade 18 deltagare.

Deltagarna i årets projekteringsledarutbildning.

Kvalificerade köpare av kunskapsintensiva tjänster

Offentlig upphandling

Under 2012 lämnade STD-företagen tre remissvar i offentlig upphandling. I början av året yttrade vi oss över Upphandlingsutredningens delbetänkande, SOU 2011:73, "På jakt efter den goda affären". Delbetänkandet är det första av två betänkanden som utreder hur de svenska upphandlingsreglerna ska förändras. I vårt remissyttrande betonade vi bl a vikten av ökad dialog i upphandlingar och föreslog åtgärder för att förbättra möjligheterna att upphandla god kvalitet.

Frampå höstkanten svarade vi på Upphandlingsstödsutredningens betänkande, SOU 2012:32, "Upphandlingsstödet framtid". Utredningen berörde främst frågan om var upphandlingsstödet ska vara placerat. STD-företagen förordade en placering av upphandlingsstödet hos Konkursverket.

Vi deltog även som samrådspart till Trafikverket i regeringsuppdrag om innovationsupphandling. Under senhösten lämnade vi svar över Trafikverkets första delrapport i uppdraget. I vårt svar kommenterade vi bl a vad man bör tänka på när man använder vissa ersättningsformer och vikten av ökad samverkan mellan parterna i branschen.

I den pågående översynen som sker av EU:s upphandlingsdirektiv har vi, inom ramen för EFCA:s verksamhet, deltagit i lobbyaktiviteter som genomförts direkt mot den Europeiska kommissionen.

I februari månad anordnade STD-företagen, tillsammans med Sveriges kommuner och landsting och Sveriges Arkitekter, ett upphandlingsseminarium för att lansera skriften "Att upphandla arkitekt och teknikkonsulttjänster". Seminariet innehöll en genomgång av rättspraxis, presentation av goda exempel och samtal kring runda bord. I oktober månad höll vi ett upphandlingsseminarium i Göteborg. Seminariet behandlade bl a skriften "Att upphandla arkitekt- och teknikkonsulttjänster" och upphandling som ett strategiskt verktyg. I seminarierna deltog både medlemsföretag och kunder till företagen.

Vi har även träffat Fortifikationsverket, Trafikverket, AB Stockholms Lokaltrafik och Stockholms Stad för att informera om och föra en dialog kring upphandlingsfrågor.

Avtalsfrågor

STD-företagen träffade Volvo Car Corporation och Scania under året för att på ett allmänt plan informera om varför vissa

avtalsvillkor inte är lämpliga att använda i uppdrag. Vi tog bl a upp vikten av att bestämmelser om ansvar utformas så att de stämmer överens med företagets konsultansvarsförsäkringar och långa betalningstider.

Som ett led i vår strävan efter balanserade villkor för våra medlemsföretag tog vi fram standardavtal för industrikonsultuppdrag som rör produktutveckling, produktionsutveckling och tillhandahållande av resurskonsulter. Under sommarhalvåret höll vi utbildning i avtalen.

Inom Byggandets Kontraktskommitté, BKK, har STD-företagen deltagit i framtagande och förhandling av konsultkontrakt till ABK 09. Konsultkontraktet finns tillgängligt för gratis nedladdning från BKK:s webbsida, www.foreningenbkk.org. STD-företagen har också arbetat med att ta fram andra verktyg för att underlätta företagets vardag, bl a finns nu uppdragsbekräftelse till ABK 09 och sekretessavtal för gratis nedladdning från vår webbsida, www.std.se.

Vi har löpande under året, inom BKK och i kontakter med upphandlande myndigheter, påtalat avsteg från ABK 09.

Marknadsrapporter

Investeringssignalen – en konjunkturrapport baserad på enkätundersökningar bland medlemsföretagen, som bland annat visar hur orderläget har utvecklats och hur det förväntas utveckla sig framöver.

Branschöversikten – en större, sammanfattande rapport över marknadens utveckling, även internationellt (Norden och Europa), inklusive nyckeltal och listor över de största företagen inom sektorn.

Branschkommunikén – en mindre, sammanfattande rapport över marknadens utveckling i Sverige, inklusive nyckeltal och lista över de största företagen inom sektorn.

Under 2012 gavs Investeringssignalen ut i mars, juni och november. Rapportens utseende har utvecklats löpande under de senaste åren. Layouten förändrades i och med årets sista rapport, i november. Branschkommunikén publicerades i augusti. Branschkommunikén har utvecklats under de senaste två åren för att informationsmässigt bättre överensstämma med Branschöversikten. Bland annat publiceras nu en lista över de 200 största företagen i branschen istället för som tidigare endast de 100 största.

Kollektivavtal för kunskapsintensiva verksamheter

Arbetsgivarfrågor

Svenska Teknik&Designföretagen verkar för att öka samarbetet med de fackliga organisationerna och skapa förutsättningar för kollektivavtal som matchar den kunskapsintensiva tjänstesektorns behov.

Styrelsens långsiktiga lönepolitiska mål är att med samtliga våra fackliga motparter uppnå lokal lönebildning, utan centralt fastställda löneökningar och siffrsatta individgarantier. För att lyckas med detta samarbetar vi med övriga branscher inom den kunskapsintensiva tjänstesektorn, kring opinionsbildning och partsgemensamt utvecklingsarbete.

Avtalsförhandlingar

Idag har vi lokal lönebildning med Sveriges Arkitekter och Sveriges Ingenjörer. Med Unionen har vi ett processlöneavtal. Lönerna ska bestämmas utifrån det enskilda företagets betalningsförmåga och medarbetarnas individuella prestationer. Endast om de lokala parterna omöjligt kan enas, faller den s.k. stupstocken ut enligt löneavtalet med Unionen. Kollektivavtalen med Sveriges Arkitekter, Sveriges Ingenjörer och Unionen gäller t o m den 31 mars 2013.

Twisteförhandlingar

Antalet tvister minskade kraftigt under 2012 till endast 8 stycken jämfört med 2011 då vi hade 18 centrala tvister. Vi hade ett ärende i Arbetsdomstolen, som förliktes, samt ett ärende i Tingsrätten. Ingen arbetsmarknadskonflikt har berört Svenska Teknik&Designföretagens medlemsföretag.

Marknadslöneinformation

Under hösten 2012 samlades lönestatistik in för konsult- och arkitektföretag. Siffrorna gäller september 2012 och redovisas i februari/mars 2013 i publikationen MLISTD, en översikt av löneläget i ett antal typiska yrkesgrupper på medlemsföretagen, så kallade referensyrken. Även uppgifter för andra vanliga befattningar på konsult- och arkitektföretag redovisas. Redovisningen görs med fördelning på fyra arbetsmarknadsregioner: Stockholm, Göteborg, Malmö och övriga landet.

Branschöversikten publicerades i december. Till releasen gjordes en kort film där David Cramér introducerade rapporten. Detta följdes upp med en intervju av Monica von Schmalensee, vd på White Arkitekter, vars omsättning ökat markant under 2011. Filmen distribuerades till samtliga medlemsföretag samt i sociala medier.

Se filmen från releasen med bl a Monica von Schmalensee på vår webbsida.

Stor och aktiv branschverksamhet

STD-företagen bedriver sin branschverksamhet bland annat genom STD-företagens branschdag och ett antal aktiva temagrupper som speglar medlemmarnas verksamhetsområden och aktuella frågor samt regionverksamhet på flera orter i landet.

Branschdagen i maj.

STD-företagens branschdag och årsmöte

Årets tema var "Värderingarnas betydelse för individens engagemang". Vi fick bland annat höra om hur värderingarna styr våra organisationer och påverkar varumärket. Vi diskuterade också det förslag som fanns på en ny Värdegrund för STD-företagens medlemmar.

Temagrupp Anläggning

Temagrupp Anläggning har under 2012 träffat Trafikverket och Stockholms Stad. Med Trafikverket har gruppen bland annat diskuterat Trafikverkets renodlade beställarroll, fast arvode och uppdragsbeskrivningar, Trafikverkets nya inköpsorganisation samt Trafikverkets projekt om utvärdering av anbud och uppföljning av uppdrag. En arbetsgrupp tillsattes, som fick i uppgift att ta reda på om det kan finnas ett utvecklingsområde för konsultföretagen inom Trafikverkets verksamhetsområde underhåll. Temagruppen har även påbörjat deltagande i ett projekt med Trafikverket och Sveriges Byggindustrier som heter Kompetenskrav i upphandlande verksamhet. Projektet handlar om de

behörighetskrav som konsulterna måste ha för att kunna verka i anläggningsprojekt.

Temagruppen träffade också Stockholm Stads Trafikkontor och Exploateringskontor. Med staden diskuterade temagruppen hur staden arbetar med konsultupphandlingar samt stadens införande av elektroniskt upphandlingsstöd. *Ordföranden var Eskil Sellgren och Johan Dozzi.*

Temagrupp Arkitekt

Arbetet inom temagrupp Arkitekt har inriktats på strategiska frågor för arkitekter. Trots att parallella uppdrag är en mycket vanlig uppdragsform idag sker det utan några riktlinjer för genomförandet. Genom en förbättrad dialog med Sveriges Arkitekter arbetar gruppen med dessa frågor. Dialogen med upphandlande enheter har också varit en aktuell fråga. Framför allt en fortsättning av dialogen om Arkitekturprogrammet för Stockholms Stad. Dialogen med Arkitekturskolorna genom arbetsmarknadsdagen för arkitektstuderande, Arkipelago, har fortsatt. Temagruppen har också agerat som referens för utvärdering av arkitektutbildning på Högskoleverket.

Ordförande var Annica Carlsson.

Temagrupp Fordonskonsulter

Fordonsbranschen i Sverige befinner sig i en stor omställning, både vad gäller tekniskiften, el/hybrid/förbränning, ökade miljökrav och en stark internationell konkurrens. Detta påverkar även konsultföretagen som får nya affärsmöjligheter samtidigt som de ekonomiskt pressade tillverkarna behöver tid för omställning. Konsekvenser av detta, nya och ökade krav på kompetens, internationaliseringen, framtida behov och samverkansformer samt involvering i forskning och innovation är det som har varit på agendan under året. Gruppen har även initierat arbete med nya standardavtal, varit bollplank i frågan kring lagstiftning om betalningstider samt initierat gemensam kommunikation för att lyfta regionen och kunskapen om den goda fordonskompetensen som finns i Sverige.

Ordförande var Alf Berntsson.

Temagrupp Energi & Miljö

Temagruppen har fyllt på Verktygslådan för Energi & Miljö som lanserades under 2011, som finns på STD-företagens webbsida. Man utvecklade också underlaget för den nya rollen som Energi- & Miljösamordnare, som nu har börjat säljas som en ny ”tjänst” bland främst installationsföretagen. Gruppen tittade på hur branschens begreppslistor kring energi och miljö ser ut och konstaterade att

dessa behöver uppdateras. Steg ett blir att göra Byggtermbanken tillgänglig för alla medlemmar via STD-företagens webbsida. Vidare gjorde temagruppen ett studiebesök och har också följt Sveby-programmet och SGBS:s arbete under året. *Ordförande var P-O Carlsson.*

Temagrupp Industri

Industrikonsulternas roll och betydelse för svensk industri har ökat markant under de senaste årtiondena. Detta ställer nya krav på samverkansformer, kompetensförsörjning, kompetensutveckling samt delaktighet i forsknings- och innovationsprocessen. Gruppen har initierat framtagning av nya standardavtal och sett över möjligheten att skapa internationellt förankrade avtal. Frågan om var ingenjörskompetensen finns och hur utvecklings- och innovationskraften kan stärkas i Sverige har varit viktiga frågor. Detta resulterade i bl a ett seminarium i Almedalen kring innovation, aktiviteter kring tjänsteinnovationsforskning, ett pågående standardavtalsarbete i samverkan med EFCA och FIDIC samt en dialog med Vinnova om kartläggning av konsultbranschen. Gruppen har representation i FIDIC-EFCA Industrial and Private Market Task Force. *Ordförande var Per Magnusson.*

Temagrupp Installation

Gruppen fortsatte sitt stora projekt "En ny syn på installationskonsulten". Det var dags för implementering i branschen och ett flertal seminarier för företagsledare hölls under året. Där fick deltagarna se materialet som tagits fram och prova på delar av den workshop som det är meningen att man sedan ska genomföra med sina medarbetare för att "utbilda" dem till ambassadörer för sin yrkesgrupp – rådgivande installationsingenjör/konsult, el eller vvs. En ansökan lämnades in till YH-myndigheten om två utbildningar El-konstruktör och VVS-konstruktör. Man har också tagit fram en lista på alla högskoleutbildningar inom installation för kommande kontakter. Man har svarat på ett förslag från Energimyndigheten om Certifiering av leverantörer av energitjänster. Kontakter med Installation KTH har etablerats

liksom VVS-företagen och förslaget om ett nationellt Renoveringscentrum. *Ordförande var Arne Wallström.*

Temagrupp Projektledare

Fokus för temagruppen har fortsatt varit de specifika krav som upphandling av projektledning och utvärdering av kompetens ställer. Med flera nya medlemmar och en ny *ordförande, Jan-Erik Palmblad*, definierades en ny handlingsplan för att driva arbetet vidare framöver.

Temagrupp Sustainability

Medlemsföretagen i STD-företagen spelar en avgörande roll och har en stor påverkan på Sveriges hållbarhetsarbete och att uppnå klimat- och samhällsutmaningar. Med detta som fokus har gruppen arbetat fram och presenterat ett resultat i rapporten "Rethink Cities". Arbetet har drivits i dialog med FIDIC-EFCA Sustainable Development Committee, där gruppen är representerad. "Rethink Cities" har presenterats vid FIDIC:s årskonferens i Seoul och RIO+ 20. Slutrapporten med bredare internationell förankring kommer att presenteras vid FIDIC:s hundraårsjubileum i Barcelona i september 2013. Gruppen har under året även arrangerat ett seminarium under Energimyndighetens konferens Energiutblick 2012, skrivit och varit bollplank vid gemensamma remissvar som berör hållbarhet, energiförsörjning och samhällsbyggnad i stort. *Ordförande var Stellan Fryxell.*

Yngrerådet

Yngrerådet arbetar med projektår som löper höst/vår. Under året 2011/12 arbetade Yngrerådet med kompetensförsörjningsfrågan, med fokus på hur man

kan förbättra andelen sökande till de tekniska programmen på gymnasiet samt de universitetsutbildningar som leder till vår bransch. Gruppen analyserade hur kommunikationen sker idag, de hemsidor som branschen och sektorn har samt hur målgrupperna fungerar.

Under året arrangerades en Yngreråds-konferens, som inspirationskälla till det löpande arbetet. Till konferensen inbjöds talarna Anna Dyhre, fd vd Universum och expert på employer branding, Johan Ronnestam, framstående talare om varumärken och kommunikation samt Jessica Carragher Wallner från Kairos Future, expert på ungas mediekonsumtion och inställning till reklam och information.

Årets arbete i Yngrerådet genererade en rapport som sammanfattar hur de unga fungerar och tänker, hur de kommunicerar samt hur man kan förbättra kommunikationen gentemot de utvalda målgrupperna. Yngrerådet rekommenderade, bland annat, att en webbsida ska skapas för att fungera som navet i en förbättrad kommunikation med ungdomar. Rapporten kommer användas som utgångspunkt för Yngrerådets arbete under 2012/13, då förslag för en ny webbsida kommer att tas fram.

Yngrerådet på teambuildövning inför kommande arbetsår.

Foto: David Cramér

Samverkan nationellt och internationellt

STD-företagen har under året deltagit i ett antal fora för samverkan. På nationell nivå finns flera föreningar och kommittéer som samlar samhällsbyggarsektorn och driver utveckling på ett antal gemensamma områden:

BKK – Byggandets Kontraktskommitté

Under mötena diskuterades bland annat avvikelser från ABK 09. Eftersom det är ett förhandlat avtal är vi missnöjda med att det görs så pass många avvikelser, speciellt av de parter som finns representerade i BKK. Under året ersattes Lena Wästfelt av Pernilla Samuelsson, branschjurist på STD-företagen. Bo Carlsson, Sweco ersattes av Anders Willner, Hifab. Genom denna sammansättning får gruppen både det juridiska och affärsmässiga perspektivet med i gruppen.

Etiska Rådet

Samhällsbyggnadssektorns Etiska Råd har bytt ledning och Olle Ehrlén är nu ordförande. Gruppen har haft fortsatt samverkan med Transparency International. Patric Ramberg, vd på Faveo, representerar arkitekter och konsulter i rådet.

FiA – förnyelse i anläggningsbranschen

FiA avslutades tidigt under året. Nu vill Trafikverket hitta nya former för dialog och samverkan. Gunnar Malm bjöd in vd:ar i de större konsult- och entreprenörsföretagen, samt branschorganisationerna, för att diskutera de förändringar som pågår när Trafikverket ska bli en mer ”renodlad beställare” och öka produktiviteten. Samtalen kommer att fortsätta med branschen, dels under leverantörsdagarna och dels under FiA-dagen som lever vidare.

Hållbart samhällsbyggande i världsklass

Ett gemensamt projekt för samhällsbyggnadssektorns fortsatta utveckling som leds av en styrgrupp bestående av politiker/myndigheter, byggherrar/fastighetsägare, leverantörer/materialindustri samt arbetsmarknadens parter. I gruppen sitter Ulf Perbo, statssekreterare hos bostadsminis-

tern, liksom Janna Valik, generalsekreterare på Boverket. Tillsammans försöker vi ta bort de hinder som föreligger för en snabb och effektiv byggprocess.

IQ Samhällsbyggnad

IQS inspel till forskning- och innovationspropositionen har burit frukt. I det förslag som nu ligger kommer sektorn få ytterligare medel för forskning kring våra områden. Under senhösten startade ett större inventeringsarbete för att hitta ämnena som kan bilda agendor. De agendor som blir godkända blir program för forskning- en de närmaste fyra åren. Forskningsinstitutet har fått ”påökt” på sina anslag och premierar nu alla som skapar hög grad av samverkan mellan näring och akademi. Detta är ett viktigt tillskott för att kunskapsföretagen ska kunna ligga i framkant inom sina expertområden.

Kretsloppsrådet

Föreningen är nu avvecklad. Verksamheten har gått över till Föreningen för byggvarudeklarationer. Det arbete som lagts ner, som lett till ett program för att klara deklARATIONERNA, kommer nu att förvaltas i den nya föreningen. Saga Hellberg representerar i styrelsen.

Stora Samhällsbyggarpriset

Stora Samhällsbyggarpriset 2012 tilldelades Messinghuset i Upplands Väsby. Byggherre var Hemsö, arkitekter White Arkitekter och entreprenör Peab Bostad. Tidigare delades priset ut i samband med Samhällsbyggardagen men 2012 var intresset för aktiviteten lågt och priset delades ut i ett mindre sammanhang.

Sweden Green Building Council

STD-företagen är medlemmar i föreningen. Temagrupperna Energi & Miljö och Sustainability följer verksamheten. www.sgbc.se.

Foto: Åke Eson Lindman

Stora Samhällsbyggarpriset 2012 tilldelades Messinghuset i Upplands Väsby.

OpenBim

STD-företagen är medlemmar i föreningen som berör flera av våra medlemsgrupper, och bevakar verksamheten.

www.openbim.se

INTERNATIONELLT

RiNord är mötesplatsen för branschföreningarna för de tekniska konsulterna i Norden. Gruppen träffas årligen och diskuterar gemensamma angelägenheter. Det årliga arkitektmötet, för branschföreningarna, blev dock inte av.

STD-företagen är aktiva i de olika kommittéerna som finns inom EFCA. Kommittén Private Market Task Force kom igång under året.

Vi fortsätter också att vara aktiva i kommittéerna för Försäkring & Villkor, Upphandlingsfrågor och Sustainability. I den senare medverkar Stellan Fryxell, Tengbom. I kommittén för External Aid har vi inte haft någon representant under året men kommer att ha framöver.

FIDIC:s konferens gick av stapeln i Sydkoreas huvudstad Seoul. Delegater från hela världen deltog och temat var Hållbar stadsutveckling. Kaj Möller, Sweco sitter i FIDIC:s styrelse och leder kommittén som arbetar med FIDIC-avtalen.

EFCA och FIDIC har under året närmast sig varandra och försöker nu samarbeta kring gemensamma frågor. Från Sveriges sida vill vi gärna se ett samgående. Vi skulle vilja att FIDIC skapar en undergrupp för Europa och att vi där kan mötas och driva både branschutveckling och lobbyarbete.

Kommunikation & Information

Ny webbplats

STD-företagen lanserade en ny webbplats med nytt utseende och många nya funktioner med förhoppning om att den ska vara mer tydlig och innehålla mer nytta för medlemmarna. En nyhet är en utbyggd "verktygslåda" med användbara länkar och blanketter. Kalendern har blivit tydligare och vi har lyft fram våra viktiga områden som vi arbetar med. Våra lobbyfrågor som "föddes" under året finns också beskrivna där.

Nytt bildspråk

Vi har tagit fram ett nytt bildspråk för våra trycksaker. De kommer numera se ut som STD-företagens Värdegrund. Dessutom fick Investeringssignalen sig ett riktigt ansiktslyft.

STD-företagen i media

Under första kvartalet uppmärksammades bland annat tävlingen Nya ögon på stål, det skrevs om Nätverket Samhällsbyggarna samt om personalbrist i våra medlemsföretag. Tillsammans med bland andra Byggmateriälsindustrierna, Byggherrarna, Fastighetsägarna och Sveriges Byggindustrier uppmanade vi politikerna att öka tillgängligheten av byggstandarder genom att göra dem fritt tillgängliga på svenska. Det blev ett uppmärksammat inlägg i debatten. Vårens utgåva av Investeringssignalen, finalen i Future City och ett remissyttrande om nära-nollenergibyggnader var det som fick mest medieutrymme under våren, tillsammans med STD-företagens branschdag.

Under Almedalen rapporterade affärs- och branschpress kontinuerligt kring diskussionerna i våra frukostseminarier; om infrastruktur, innovation, bostadsbrist och ingenjörbrist. När hösten tog vid var det dags för Branschkommunikén att ta över strålkastarljuset. Vår rapport om ingenjörbristen fortsatte också att väcka diskussioner. En stor del av höstens mediala uppmärksamhet kretsade sedan kring arbetet för max 30 dagars betalningstid. Även byggkonstruktioner och ansvar debatterades flitigt, bland annat i tidningen Byggindustrin, där vi skrev en

debattartikel i ämnet. Under oktober kom Stora Samhällsbyggarpriset återigen i fokus. Till lanseringen av Branschöversikten 2012 gjorde vi en film, som spreds under december. Medieåret avslutades med en gemensam debattartikel med Sveriges Arkitekter i SvD om Arkitekturmuseets uppdrag.

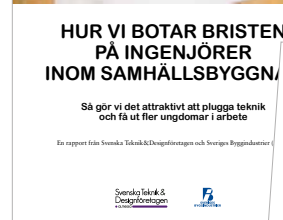
Sammanlagt omnämndes Svenska Teknik&Designföretagen 194 gånger i media under 2012. Det är en ökning med 36 % i jämförelse med 2011.

STD-företagen i sociala medier

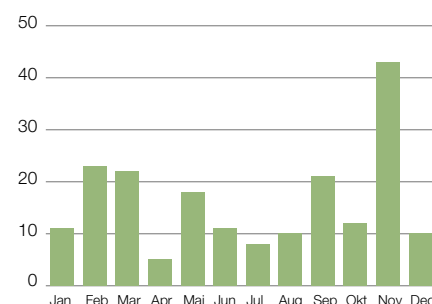
Vi har under de senaste två åren intensifierat vår närvaro i de sociala medierna. Där fortsätter vi att synliggöra branschens betydelse och utveckling. På Twitter, Facebook och LinkedIn sprider vi våra senaste nyheter och följer debatter för att kunna diskutera och reagera. På Teknik&Designbloggen skrev vi 83 inlägg som bland annat handlade om arkitektur, samhällsbyggnad, utbildning, infrastruktur, industri och innovation. Vi skickade ut elva digitala nyhetsbrev till våra medlemmar.

Följande trycksaker producerades:

- Branschöversikten 2012 (svensk och engelsk utgåva)
- Årsrapport 2011
- Byggkonstruktörens Uppdrag (tillsammans med Sveriges Byggindustrier)
- Inbjudningar och program till Almedalen
- Folder till arkitekturstudenter
- Idéskriften "En ny syn på installationskonsulten"
- Rapporten "Hur vi botar bristen på ingenjörer inom samhällsbyggnad" (tillsammans med Sveriges Byggindustrier)
- STD-företagens Värdegrund (kommuniceras 2013)

Medieexponering 2012, antal artiklar

Styrelse- och medlemsrepresentanter i olika samverkansstyrelser under 2012

Styrelse

(från stämman den 15 maj 2012)

Ordförande

Inger Lindberg Bruce,
Scheiwiller Svensson Arkitektkontor

Övriga ledamöter

Rikard Appelgren, WSP Sverige

Åsa Bergman, Sweco Sverige

Mats Boström, Epsilon

Annica Carlsson, Equator Stockholm

Jan Colliander, Vectura

Johannes Erlandsson, Atkins

Ulrika Francke, Tyréns

Bent Johannesson, Ramböll

Mats Körner, Semcon Caran

Magnus Meyer, Tengbomgruppen

Eva Nygren, Rejlers Ingenjörer

Mats Pålsson, ÅF

Camilla Sjöstrand, Geosigma

Jan Skoglund, Hifab

Representanter

Almega Tjänsteförbundens styrelse

Inger Lindberg Bruce,
Scheiwiller Svensson Arkitektkontor

Eva Nygren, Rejlers Ingenjörer

HSIV – Hållbart Samhällsbyggande i Världsklass

Lena Wästfelt, STD-företagen

Svensk Byggtjänsts styrelse

Linda Marend, Rätta Vinklar

BFAB:s styrelse

Saga Hellberg, STD-företagen

BKK, Byggandets Kontraktskommitté

Pernilla Samuelsson, STD-företagen
Anders Willner, Hifab

Etiska Rådet

Patric Ramberg, Faveo

Föreningen för byggvarudeklarationer

Saga Hellberg, STD-företagen

Representation i utländska organisationer

EFCA Private Market

Marcus Granlund, Semcon
Anders Persson, STD-företagen

EFCA, European External Aid

EFCA Sustainability

Stellan Fryxell, Tengbom
Anders Persson, STD-företagen

FIDIC

Kaj Möller, SWECO Sverige

EFCA Internal Market

Pernilla Samuelsson, STD-företagen

FIDIC Risk and Liability Committee

Pernilla Samuelsson, STD-företagen

In- och utträden i föreningen

Under 2012 skedde 43 inträden och 42 utträden i föreningen.

Nya ansikten på kansliet

Vår nya digitala kommunikationsstrateg heter Charlotta Ribbefjord.

Utdrag ur verksamhetsplan 2013

STD-FÖRETAGENS UPPDRAG

Svenska Teknik&Designföretagen ska tillvarata medlemsföretagens gemensamma intressen och verka för att synliggöra branschens betydelse för samhällsutvecklingen. STD-företagen ska genom sin verksamhet stödja en stark utveckling hos medlemsföretagen vad gäller god kvalitet, affärsmässigt agerande och sunda villkor för företagen och de anställda.

Några viktiga områden vi kommer att arbeta med under 2013:

Framtida konsultaffären

Konsultaffären är i omdaning. Dels händer mycket på den nationella marknaden, dels börjar företagen märka av globalisering. Framöver behöver man även fundera på internationalisering. STD-företagen fortsätter dialogen med större beställare, och påverkar därigenom utformning av upphandling, inköp och utvärdering. Genom ökad omvärldsbvakning sprider vi information och kunskap till medlemsföretagen.

Kompetensförsörjning

Ett fortsatt hett ämne för medlemsföretagen. STD-företagens aktiviteter riktar sig både mot unga i högstadiet och på gymnasiet. Vi vill med våra aktiviteter väcka intresset för teknik och tekniska program. Gentemot högskolorna verkar vi sedan för hög kvalitet i utbildningen, att göra konsultyrket attraktivt samt för arbetsplatsintegrerat lärande, genom praktik i medlemsföretagen.

Attraktiv arbetsgivare

Den inslagna vägen med lokal lönebildning vill vi behålla och få till på samtliga avtalsområden. Sen vill vi utveckla villkoren så att de är bättre anpassade till kunskapsintensiv verksamhet. Konkurrensen på marknaden handlar om att kunna erbjuda medarbetarna bra villkor, samtidigt som konsultaffären är lönsam och flexibel.

Politisk påverkan

Genom att ha valt ut sex områden för vår lobbying tror vi att vi kan bli ännu skarpare i vår påverkan under året. De valda områdena ger goda förutsättningar för medlemsföretagen. Vi vill uppfattas av politiker, beslutsfattare och media som en initierad part på området – en part som alltid tillfrågas när förändringar, utvecklingar är på gång. Vi vill också fortsätta att visa upp konsulternas kunskap som ett viktigt bidrag till det hållbara samhällets utveckling.

Forskning & Innovation

Regeringen har valt att satsa extra pengar till samhällsbyggnad. Flera finansieringsinstitut söker nu samverkan mellan forskare och företag. Genom en tydlig innovationsprocess kan företagen ta en konkurrensfördel om man väljer att medverka. STD-företagen kommer sprida information om utlysningar och kommande resultat.

Övriga aktiviteter

- Ta fram marknads- och konjunkturrapporter
- Ge råd och stöd till medlemsföretag vad gäller LOU och affärsavtalen.
- Stimulera den regionala verksamheten för att säkra en mötesplats lokalt för medlemsföretagen.
- Driva aktuella frågor genom olika temagrupper; under 2013 är tio grupper igång.
- Medverka i ett antal sektorsgemensamma aktiviteter för att stödja och påverka utvecklingen i branschen; IQ Samhällsbyggnad, Etiska Rådet, Nätverket Svensk Byggnäring m.fl.
- Vara ”sluss” mellan olika samverksgrupper inom samhällsbyggnadssektorn med uppgift att förmedla information/kunskap/nyheter mellan branschens aktörer, de internationella organisationerna och STD-företagens medlemmar.
- Ge STD-företagens medlemmar i egenskap av kunskapsföretag en synlig plats och påverkan inom Almega och Svenskt Näringsliv.
- Ge medlemsföretagen stöd och råd i arbetsgivarfrågor.
- Lösa tvister mellan medlemsföretag och fackliga organisationer.
- Tillhandahålla marknadslöneinformation på almega.se.

Regionverksamheten

STD-företagens medlemmar finns i hela landet med regionala avdelningar.

